

Ympäristönsuojelulain 115 a §:n mukainen ilmoituspäätös / Sointula 601-404-10-208, Pihtipudas

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 26.08.2025 § 52
125/11.01.00.03/2025

ASIA

Ympäristönsuojelulain 115 a §:n mukainen ilmoituspäätös eläinsuojaa koskevasta ilmoituksesta koskien olemassa olevan eläinsuojatoiminnan laajentamista Pihtiputaan kunnassa tilalla Sointula 601-404-10-208.

TOIMINNANHARJOITTAJA

Sointulan tila / XXXXXXXXXX
Y-tunnus 2351422-3

LAITOS

Ilmoitus koskee olemassa olevan ympäristöluvan päivittämistä vastaamaan tilalla harjoitettavaa lypsykarjatoimintaa. Ilmoituksen mukaan tilalla on tällä hetkellä paikat 113 lypsylehmälle, 30 kpl 12-24 kk ikäiselle hieholle, 1 kpl 12-24 kk ikäiselle sonnille, 10 kpl 6-12 kk lehmävasikalle, 10 kpl < 6 kk lehmävasikalle sekä 10 < 6kk ikäiselle sonnivasikalle. Ilmoituksen mukaan osassa eläinpaikoista on lietelantajärjestelmä ja osassa kuivikelantajärjestelmä.

Tilakeskus sijaitsee osoitteessa Sointulantie 93, 44800 Pihtipudas.

ILMOITUKSEN KÄSITTELYN PERUSTE

Eläinsuojatoiminta on ilmoituksenvaraista, kun eläinsuoja on ympäristönsuojelulain (257/2014) liitteen 4 kohdan 5 a) mukaan tarkoitettu vähintään 50 lypsylehmälle ja joka ei ole ympäristöluvanvarainen liitteen 1 perusteella.

ILMOITUKSEN KÄSITTELEVÄ TOIMIVALTAINEN VIRANOMAINEN

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 115 a §:n toisen ja neljännen mom. perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee ympäristönsuojelulain liitteen 4 kohdan 5a mukaisen eläinsuojantoimintaa koskevan ilmoituksen. Pihtiputaan kunnassa toimivaltainen viranomainen ympäristönsuojelulain 10 a -luvun mukaisessa ilmoitusmenettelyssä on Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA KAAVOITUSTILANNE

Kyseessä on olemassa oleva toiminta, jolle on ympäristölupa pienemmälle eläinmäärälle. Toiminnan laajentaminen edellyttää eläinsuojailmoituksen tekemistä. Tilakeskuksen alueella ei ole voimassa oleva kaavaa.

SIJAINNIPAIKAN YMPÄRISTÖ

Toiminta sijoittuu maa- ja metsätalousvaltaiselle haja-asutusalueelle. Tila sijaitsee noin 7 kilometriä Pihtiputaan taajamasta pohjoiseen. Lähin vesistö, Saanijärvi, sijaitsee noin 100 metrin päässä olemassa olevasta eläinsuojasta.

Toiminnan laajentuminen toteutetaan olemassa olevan eläinsuojan sisäisillä muutoksilla. Eläinsuojaa lähimmät asuin- tai vapaa-ajanasuunrakennukset sijaitsevat 200-400 metrin etäisyydellä.

TIIVISTELMÄ ILMOITUKSEN MUKAISESTA TOIMINNASTA

Tilalla harjoitetaan lypsykarjatoimintaa. Tilalla on aiemmin myönnetty ympäristölupa yhteensä 152 naudalle ja ilmoitusta tehtäessä eläinmäärä on 174; 113 kpl lypsylehmää, 30 kpl 12-24 kk ikäistä hiehoa, 1kpl 12-24 kk ikäinen sonni, 10 kpl 6-12 kk lehmävasikkaa, 10 kpl < 6 kk lehmävasikkaa sekä 10 < 6kk ikäistä sonnivasikkaa.

Tilan eläinsuoja toimii pääasiassa lietelantamenetelmällä. Tilakeskuksessa on 1 800 m³ lietesäiliö, lisäksi käytössä on 1200 m³ sekä 600 m³ etäsäiliöt ja niiden lisäksi tilakeskuksessa on 120 m³ vanha kuivalantalan alla sijaitseva säiliö. Hiehot ja eri ikäiset vasikat ovat kuivikepohjalla, joka tyhjennyksen yhteydessä levitetään suoraan peltoon tai tilanteen vaatiessa varastoidaan tilapäisesti johonkin tyhjänä olevista laakasiiloista. Tilalla on käytettävissä kaksi kuivalantavarastoa, joiden tilavuudet ovat 316 m³ ja 486 m³. Ilmoituksen mukaan kahta olemassa olevaa rehulaattaa käytetään tarvittaessa myös varastotilavuutena. Vasikkalassa on 126 m³ kestokuivikepohja, joka tyhjenetään 4-5 kertaa vuodessa.

Toiminnanharjoittajalla on lannanlevitykseen käytettävissä olevaa peltoalaa yhteensä noin 261 hehtaaria. Eläimiä laidunnetaan 5 kk vuodessa.

Tilakeskuksessa on kaksi polttoainesäiliötä, 3 m³ ja 5 m³. Säiliöt on sijoitettu betonilaatalle katoksen alle. Toinen säiliöistä on 2-vaippasäiliö. 1-vaippaisella säiliöllä ei ole suoja-allasta.

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta

Eläinsuojassa on luonnollinen ilmanvaihto, lietteen multaus nurmille(letkulevitin) sekä perustettavalle suojaviljalle. Lantaraapat poikittaiskouruissa ja luonnollinen valunta pääkuilussa. Täyttö lietesäiliöön tapahtuu alakautta pudotuskaivon kautta.

Arvio toiminnan päästöistä ja vaikutuksista ympäristöön sekä onnettomuuksien ehkäisemiseksi suunnitelluista toimista ja toimista häiriötilanteissa

Tilalla on sähkökatkoja varten aggregaatti, vesikatkojen aikaan vesi tuodaan tilalle ajamalla, pienkuormain rehunjakoon. Liette mullataan sijoittamalla letkulevittimellä nurmille ja perustettaville viljoille. Päivittäin/viikottain seurataan ympäristöä, rakennuksia, lietesäiliötä, jätevesijärjestelmän toimivuutta ja polttoainesäiliötä joka kerta niitä käytettäessä. Käyttöveden laatua analysoi Elämjärven vesiosuuskunta.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Ilmoitus on saapunut Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunnalle 12.2.2025. Eläinsuojailmoitusta on päivitetty/täydennetty useamman kerran sen jälkeen.

Kuulutus on julkaistu 29.4.2025. Kuulutus ja eläinsuojailmoitus liitteineen on pidetty nähtävillä 29.4.-5.6.2025 Viitasaaren kaupungin verkkosivuilla ja tieto kuulutuksesta on ollut kyseisen ajan nähtävillä Pihtiputaan kunnan verkkosivuilla. Ilmoituksesta on annettu kirjeellä erikseen tieto ympäristönsuojelulain 44 §:n mukaisesti niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Lausunnot, muistutukset ja mielipiteet

Ilmoituksesta on pyydetty lausunto Pihtiputaan kunnan terveydensuojeluviranomaiselta. Ilmoituksesta ei ole saapunut muistutuksia tai mielipiteitä.

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Ympäristöterveystarkastaja on antanut ilmoituksesta 14.5.2025 päivätyn lausunnon.

"Terveystarkastajaviranomaisen viranhaltijalausuntona totean seuraavaa. En näe estettä ilmoituksen hyväksymiselle, kun seuraavat asiat huomioidaan. Eläinsuojaa tulee hoitaa siten, että hajuista, haittaeläimistä, jätteistä (mukaan lukien kuolleet eläimet) ei aiheudu ympäristölle terveyshaittaa.

Lannan käsittely, levittäminen sekä erityisesti kuljetus hoidetaan siten, että tautiriskiä tai kohtuutonta hajuhaittaa lähialueelle ei synny.

Naapurien asuinrakennusten ja vapaa-ajanasuntojen ympärille jätetään riittävä suojavyöhyke käsittelemättä kotieläinten lannalla. Levitysajankohtaa valittaessa otetaan huomioon lannan levityksestä aiheutuva haitta naapureille.

Lantaa, puristenestettä tms. levitettäessä jätetään talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärille vähintään ns. nitraattiasetuksen mukainen suojavyöhyke.

Eläinsuojan ympäristö pidetään siistinä ja terveydelliseltä kannalta hyvässä kunnossa.

Huomioidaan muut ympäristöhallinnon Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen suositukset.

Toimimalla voimassa olevan ympäristölainsäädännön ja -ohjeiden sekä toiminnalle vakiintuneiden lupamääräysten mukaan, estää se myös terveyshaittojen syntymistä."

Oheismateriaali

- Sijaintikartta

Lisätiedot: ympäristösihteeri Katja Lappalainen, puh. 044 4596815

Päätösehdotus

Ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja:

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta hyväksyy Sointulan tilan / [REDACTED] tekemän ilmoituksen mukaisen eläinsuojatoiminnan. Toiminta sijoittuu Pihlputaan kunnassa sijaitsevalle kiinteistölle Sointula 601-404-10-208. Toiminnassa on lisäksi noudatettava seuraavia määräyksiä.

Määräykset

1. Toiminnassa tulee noudattaa valtioneuvoston asetusta ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019).
2. Eläinten lukumäärä
Ilmoituksen mukaisessa toiminnassa tilalla voidaan pitää laajennuksen jälkeen 113 kpl lypsylehmää, 30 kpl 12-24 kk ikäistä hiehoa, 1kpl 12-24 kk ikäinen sonni, 10 kpl 6-12 kk lehmävasikkaa, 10 kpl < 6 kk lehmävasikkaa sekä 10 < 6kk ikäistä sonnivasikkaa tai muutoin lannantuotannoltaan enintään vastaavaa eläinyksikkömäärää vastaavaa eläinmäärää.
3. Eläinsuojatoiminta kokonaisuudessaan tulee järjestää niin, ettei siitä aiheudu maaperän, pintavesien tai pohjaveden pilaantumisvaaraa, terveydellistä haittaa, epäsiisteyttä, haju-, melu- tai pölyhaittaa, roskaantumista eikä muutakaan haittaa ympäristölle. Mikäli kohtuutonta haittaa ilmenee, tulee toiminnanharjoittajan ryhtyä toimenpiteisiin haitan vähentämiseksi. Alue on pidettävä hyvässä järjestyksessä ja sen yleisestä siisteydestä on huolehdittava jatkuvasti.
4. Eläinsuojissa muodostuva lietalanta, kuivalanta sekä mahdolliset säilörehun puristenesteet tulee varastoida vesitiiviiksi rakennetuissa

varastoissa. Eläinsuojien pohjarakenteiden ja lannanvarastointitilojen tulee olla vesitiiviitä ja rakenteeltaan sellaisia kuin VN:n asetuksessa maataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta säädetään ja muilta osin täyttää maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräysten ja -ohjeiden vaatimukset (MMM-RMO C4).

5. Lannan käsittely

Toiminnassa muodostuvan lannan varastojen tulee vastata 12 kk:n varastointitarvetta. Laskennallinen ilmoituksen mukaisiin eläinmääriin perustuva 12 kk:n varastotilavuus, lietelannan osalta tulee olla vähintään 2882 m³ ja kuivikelannan osalta vähintään 694 m³. Laidunnettavilla naudoilla huomioon voidaan ottaa enintään neljän kuukauden aikana laitumelle jäävä lanta.

Sadevettä varten liete- ja virtsasäiliötilavuuteen lisätään säiliökorkeutta vähintään 300 mm, jos säiliön kate on toteutettu kuorettumalla, ja vähintään 500 mm, jos säiliö on varustettu muulla kelluvalla katteella kuin kuorettumalla. Lisäksi kelluvaa, lietteen pinnalle lisättävää irtonaista katetta varten säiliökorkeutta lisätään vähintään 100 mm. Jos liete- tai virtsasäiliöön johdetaan muita nesteitä kuin eläinsuojan pesuvesiä, kuten säilörehun puristenesteitä, se on otettava säiliön mitoituksessa huomioon.

Lantavarastot on tyhjennettävä perusteellisesti vuosittain. Varastojen tyhjennyksestä ja lannan kuljetuksesta ei saa aiheutua ympäristön asukkaille kohtuutonta viihtyvyyteen tai terveyteen kohdistuvaa rasitusta. Lannan kuljetuksen, varastoinnin ja käsittelyn on tapahduttava siten, ettei lantaa tai jätevesiä joudu ympäristöön. Mikäli vuotoja aiheutuu esimerkiksi lannan kuormaamisessa tai pumppauksessa, on varastojen ympäristö siistittävä. Lannan levitysalojen läheisyydessä sijaitsevien asuinrakennusten ympärille jätetään riittävä suojavyöhyke käsittelemättä kotieläinten lannalla tai muilla tavoin estetään, että asutukselle ei aiheudu kohtuutonta hajuhaittaa. Lannan levitysjankohdan valinnalla tulee myös pyrkiä vähentämään hajuhaittaa asutukselle. Lanta tulee mullata tai pelto tulee kyntää mahdollisimman pian, viimeistään vuorokauden kuluttua levityksestä, lukuun ottamatta levitystä kasvustoon letkulevittimellä tai hajalevityksenä.

Lannan peltolevityksessä tulee noudattaa valtioneuvoston asetusta (1250/2014) maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta. Lannoituksen tulee perustua maaperän ravinnetilanteeseen ja lannoitus suunnitellaan. Lantaa tulisi pyrkiä levittämään vain keväällä ja kesällä. Syyslevitys tulisi ravinteiden hyväksikäytön takia suunnata vain kasvustojen perustamiseen.

Peltolevityspinta-alaa ilmoituksen mukaiselle toiminnalle tulee olla jatkuvasti vähintään 102 hehtaaria.

Eläinsuojan sosiaalitilojen jätevesiä ei saa johtaa tai muutoin siirtää lietesäiliöön. Jos jätevedet halutaan lietesäiliöön sijoittaa, tulee ne hygienisoida ennen sijoittamista. Jos lietesäiliöön sijoitetaan käymäläjätevesiä sisältäviä jätevesiä, tulee koko lietesäiliön sisältöä ajatella ihmisperäisiä jätevesiä sisältävänä jätteenä. Omatoimikäsittely vaatii jätehuoltoviranomaisen luvan.

6. Jätehuolto ja varastointi

Jätteet, raaka-aineet ja tuotteet on tilalla varastoitava siten, ettei niistä aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista kohtuutonta hajuhaittaa tai

maaperän, pinta- ja pohjavesien pilaantumisvaaraa tai muutakaan haittaa ympäristölle.

Vaaralliset jätteet (ongelmajätteet; loisteputket, akut, jäteöljyt, lääkkeet ym.) tulee toimittaa ongelmajätteiden vastaanottoon. Hyötykäyttöön soveltuvat jätteet toimitetaan niille järjestettyihin keräyspaikkoihin. Yhdyskuntajätteet on toimitettava luvan saaneelle yhdyskuntajätteenkäsittelyalueelle. Jättemuovi tulee toimittaa hyötykäyttöön tai yhdyskuntajätteenkäsittelyalueelle. Vaaralliset jätteet, kuten kemikaalit ja torjunta-aineet tulee säilyttää lukituissa tiloissa läpäisemättömällä alustalla. Kuolleet eläimet tulee toimittaa hyödynnettäviksi tai käsiteltäviksi luvan saaneeseen eläinjätteen käsittelylaitokseen. Mikäli eläinjätettä joudutaan välivarastoimaan tilalla, tulee se tehdä asianmukaisesti.

7. Polttonesteiden ja kemikaalien varastointi

Polttonesteet ja kemikaalit, on varastoitava sekä käsiteltävä siten, että niistä ei aiheudu terveyshaittaa, epäsiisteyttä, roskaantumista, kohtuutonta hajuhaittaa tai maaperän, pinta- ja pohjavesien pilaantumisvaaraa tai muutakaan haittaa ympäristölle. Kemikaalien, kuten torjunta- ja pesunesteiden käytössä tulee noudattaa kunkin valmisteen käyttöturvallisuustiedotteessa annettuja ohjeita.

Polttonestesäiliöt ja tankkauspaikka on sijoitettava nestetiiville alustalle, josta mahdollinen vuoto ei pääse leviämään ja josta se saadaan kerättyä pois esim. imeytysaineella. Säiliöt voi myös sijoittaa nestetiiviiseen suoja-altaaseen, johon mahdollinen vuoto jää.

Vahinko- ja onnettomuustilanteita varten on polttonestesäiliöiden läheisyyteen varattava riittävä määrä imeyttämismateriaalia, kuten turveta. Säiliöiden määräaikaistarkastuksista tulee huolehtia pelastusviranomaisen edellyttämällä tavalla. Öljysäiliöt tulee sijoittaa tiiville pohjalle.

8. Paras käyttökelpoinen tekniikka ja ympäristön kannalta paras käytäntö

Eläinsuojan rakenteet ja toiminnot tulee toteuttaa parhaan käyttökelpoisen tekniikan periaatteiden mukaisesti. Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehityksestä ja varauduttava tilan oloihin soveltuvan tällaisen tekniikan käyttöönottoon. Eläinsuojien käyttö ja hoito on toteutettava siten, että toiminnan tuottamat ympäristöhaitat saadaan minimoitua ja toimintatapa on ympäristön kannalta paras mahdollinen.

9. Raportointi

Toiminnanharjoittajan on ylläpidettävä vuosittain seurantatietoja eläinsuojan toiminnasta valtioneuvoston asetuksen ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) mukaisesti.

Vuoden yhteenveto alla mainituista asioista tulee toimittaa valvontaviranomaisen määräämällä tavalla vuosittain kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle huhtikuun loppuun mennessä. Vuosiyhteenvetoon tulee sisältää seuraavat tiedot:

- tuotantoeläinten eläinmäärät
- lantamäärät ja levitysalat
- kuolleiden tuotantoeläinten määrät, käsittely ja toimituspaikat
- tiedot muutoksista peltolohkoissa ja pellon vuokrasopimuksissa

- tiedot laitoksen toiminnassa tapahtuneista merkittävistä häiriötilanteista ja poikkeuksellista tilanteista

10. Muut määräykset

Häiriötilanteista, jotka saattavat aiheuttaa merkittävää ympäristöhaittaa, on välittömästi ilmoitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle. Toimijan on välittömästi ryhdyttävä toimiin haitan torjumiseksi.

Toiminnan olennaisesta muuttamisesta ja lopettamisesta sekä toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisista keskeyttämisistä on ilmoitettava ympäristölautakunnalle.

VASTAUS LAUSUNTOON

Lausunnonantajien vaatimukset sekä esille tuodut asiat on huomioitu siten kuin lupamääräyksistä ilmenee.

RATKAISUN PERUSTELUT

Ilmoituksen hyväksymisen edellytykset

Ympäristölautakunta katsoo, että ilmoituksen mukainen toiminta täyttää valtioneuvoston asetuksessa (138/2019) ilmoituksenvaraisista eläinsuojista asetetut minimivaatimukset toiminnan sijoittumisen, hajupäästöjen rajoittamisen, lannan hyödyntämisen, jätevesien käsittelyn, rehujätteiden käsittelyn ja kuolleiden eläinten käsittelyn sekä toiminnan seurannan ja raportoinnin osalta.

Toimittaessa tämän päätöksen mukaisesti toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnon olosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta naapureille. Toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti.

ILMOITUSPÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä ilmoituspäätös on voimassa toistaiseksi. Jos toimintaa muutetaan, on siitä tehtävä ilmoitus, mikäli toiminnan laajennus tai muuttaminen ei edellytä ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisesti ympäristölupaa.

Tämä ilmoituspäätös on voimassa, kunnes uudesta lupahakemuksesta tehty päätös on lainvoimainen.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Ilmoituspäätöksestä peritään kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maksutaksan mukainen maksu 1 500 euroa. Maksuun lisätään ilmoituksen ja päätöksen tiedottamisesta aiheutuvat kulut ja asianosaisten kuulemiskulut.

ILMOITUSPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Ilmoituspäätöksestä tiedotetaan ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaisesti.

MUUTOKSENHAKU

Tähän ilmoituspäätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Käsittelymaksuun saa hakea valittamalla muutosta samoin kuin pääasiaan. Valitusaika on 30 päivää päätöksen antopäivästä.

Ilmoituspäätökseen liitetään valitusosoitus.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014)

Jätelaki (646/2011)

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014)

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920, muutos 90/2000)

Valtioneuvoston asetus ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019)

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristönsuojeluviranomaisen maksutaksa (Ympäristölautakunta 4.3.2025 § 10)

MUUT OHJEET JA PERUSTEET

Ympäristöministeriön ohje kotieläintalouden ympäristönsuojelusta 2021:17

Ympäristöministeriön ohje maatilojen ja kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista 2021:5

Maa- ja metsätalousministeriön määräys MMM-RMO-C4;
Kotieläinrakennusten ympäristönhuolto

Päätös	Hyväksyttiin.
Muutoksenhaku	Hallintovalitus
Toimenpiteet	Ote hakija, Keski-Suomen ely-keskus, kuulutus tiedoksi muille asianosaisille sekä julkaisu Viitasaaren verkkosivut